

1055
โทษอาชญาฐานละเมิดลิขสิทธิ์ : ศึกษารู้นความผิดและความเหมาะสมของโทษ

นายสมพร สมุทรคุณ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-539-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17476318

THE OFFENCES OF COPYRIGHT INFRINGEMENT
: STUDY ON THE NATURE OF OFFENCE AND ITS PUNISHMENT

Mr. Somporn Smudthrakun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law

Department of Law

Graduate School

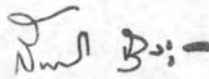
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-539-7

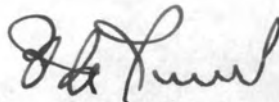
หัวข้อวิทยานิพนธ์ โทษอาชญาฐานละเมิดลิขสิทธิ์: ศึกษารูขานความผิดและความเหมาะสมของโทษ
โดย นายสมพร สมุทรคุณ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโยภาส

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ดร. สันติ งามสุวรรณ)

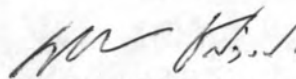
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

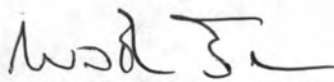
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธีรชัย สุภผลศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโยภาส)

.....กรรมการ
(อาจารย์เข็มชัย ชุติวงศ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ดร. กมลชัย รัตนสกาวงค์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมพร สมุทรคุณ : โทษอาญาฐานละเมิดลิขสิทธิ์ : ศึกษารู้นความผิดและความเหมาะสมของโทษ (THE OFFENCES OF COPYRIGHT INFRINGEMENT : STUDY ON THE NATURE OF OFFENCE AND ITS PUNISHMENT)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.วีระพงษ์ บุญญเษาศ, 111 หน้า. ISBN 974-634-539-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมของความผิดทางอาญาฐานละเมิดลิขสิทธิ์ที่ไม่เป็นการกระทำเพื่อการค้า และโทษในกฎหมายลิขสิทธิ์ซึ่งมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากหลักเกณฑ์ของกฎหมายอาญา อันได้แก่การแบ่งค่าปรับครึ่งหนึ่งให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ การกำหนดให้สิ่งที่ทำขึ้นหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ตกเป็นของเจ้าของลิขสิทธิ์ การรับสิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิด และการเพิ่มโทษเพราะกระทำความผิดอีก โดยเป็นการศึกษาวิจัยข้อมูลที่ได้จากเอกสารและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า การที่กฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยกำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งที่เป็นการกระทำเพื่อการค้าและที่ไม่เป็นการกระทำเพื่อการค้าเป็นความผิดทางอาญานั้น ไม่เป็นการสมควร เนื่องจากการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ไม่เป็นการกระทำเพื่อการค้าไม่ควรถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ ไม่สนองตอบวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ไม่ครบเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดทางอาญามีหลายกรณีที่มีความผิดประเภทนี้มีความใกล้เคียงกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการตีความกฎหมาย การนำกระบวนการทางอาญามาใช้ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงและอิสรภาพ และยังมีมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมกว่าการบังคับใช้กฎหมายอาญา เช่น การดำเนินคดีแพ่งในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

การแบ่งเงินค่าปรับให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ครึ่งหนึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่แตกต่างจากโทษปรับในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งต้องตกให้แก่แผ่นดิน เป็นการนำเอาหลักการในกฎหมายเก่าซึ่งเป็นการผสมระหว่างกฎหมายอาญากับกฎหมายแพ่งมาใช้อีก พบว่าการแบ่งค่าปรับนี้เหมาะสมกับความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์มากเพราะเป็นการชดเชยความเสียหายในเบื้องต้นให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์

การกำหนดให้สิ่งที่ทำขึ้นหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ตกเป็นของเจ้าของลิขสิทธิ์ และการรับสิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิดในกฎหมายลิขสิทธิ์เป็นโทษริบทรัพย์สินซึ่งเป็นโทษในทางอาญาเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา แต่สิ่งที่ทำหรือนำเข้าอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์นี้ศาลไม่มีอำนาจสั่งริบให้เป็นของแผ่นดินเนื่องจากตกเป็นของเจ้าของลิขสิทธิ์โดยผลของกฎหมายแล้ว ส่วนสิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิดศาลต้องสั่งริบโดยเด็ดขาด จะสั่งเป็นอย่างอื่นไม่ได้ อันอาจไม่เป็นธรรมแก่เจ้าของทรัพย์สินที่มี ด้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

การเพิ่มโทษเพราะกระทำความผิดอีกในกฎหมายลิขสิทธิ์มีหลักเกณฑ์ที่ทำให้ผู้กระทำผิดซ้ำมีโอกาสรับโทษได้มากและสูงกว่าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายอาญา แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ศาลในคดีละเมิดลิขสิทธิ์จะพิพากษาลงแต่โทษปรับจำเลยเท่านั้น ถ้ามีโทษจำคุกก็จะให้รอการลงโทษไว้ การเพิ่มโทษเพราะกระทำความผิดอีกตามประมวลกฎหมายอาญาจึงนำมาใช้ไม่ได้ การเพิ่มโทษเพราะกระทำความผิดอีกในกฎหมายลิขสิทธิ์จึงเหมาะสมแล้ว

ภาควิชานิติศาสตร์.....

สาขาวิชา

ปีการศึกษา2538.....

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

C470710 : MAJOR LAW

KEY WORD: COPYRIGHT / INFRINGEMENT / OFFENCE / PUNISHMENT

SOMPORN SMUDTHRAKUN : THE OFFENCES OF COPYRIGHT INFRINGEMENT :
STUDY ON THE NATURE OF OFFENCE AND ITS PUNISHMENT. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. WEERAPONG BOONYOPART, 111 PP. ISBN 974-634-539-7

This research has the objective to study the appropriateness of the offence of copyright infringement which is on a commercial scale, and the punishment in the Copyright Law that is different from Penal Code, such as to give a half of the fine to the copyright owner, to fix that anything made or brought into the kingdom to be an infringement to be the ownership of the copyright owner, to forfeiture the thing used in the commission of this offence, and to increase punishment because of recidive.

The result of this research appears that Thai Copyright Law provide both copyright infringement, which is on a commercial scale and which is not on a commercial scale, to be offences is not correct. Because one which is not on a commercial scale should not be an offence, including any reason: It does not suit the objective of punishment. It does not complete the conditions of the theory of offences. There are many cases that is close to the exception of copyright infringement which may cause some problems. Criminal procedure will decrease the honor and liberty of the offender. And there are many more suitable method than using criminal sanction such as suing civil cases in Intellectual Property and International Trade Court.

To give a half of the fine to the copyright owner is different from penalty of fine in the Penal Code which will belong to the state. It is an old principal that mixed by criminal and civil law. This will suit the offence of copyright infringement that cause much damage to the copyright owner because it is the primary damages compensation to the copyright owner.

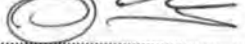
Provision of a thing made or brought into the kingdom to be the ownership of the copyright owner and the forfeiture a thing used in the commission of an offence in Copyright Law are the same penalty of forfeiture in Penal Code. But the court cannot sentence to forfeit the thing made or brought which infringe the copyright owner because it is provided by the law to be the ownership of the copyright owner. In case of the thing used in the commission of an offence of copyright infringement, the court must only sentence to forfeit it and cannot sentence to use any other methods. This may be unjust to the owner of that thing who does not connive at the commission of the offence.

Provision of increasing punishment because of recidive in Copyright Law cause the offender to be punished more than that is in the Penal Code. Practically, the court usually sentence to fine the offender and to suspend the imprisonment (if any). Thus increasing the punishment because of recidive in the Penal Code is useless for the Copyright Law while using the provision of this in the Copyright Law is suitable.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์
วีระพงษ์ บุญไพศาล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ธัชชัย ศุภผลศิริ ซึ่ง
ท่านทั้งสองได้ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ตลอดจนได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น -
ต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ดร. กมลชัย รัตนสกาวงศ์ และอาจารย์ เข็มชัย ชูติวงศ์
ที่ได้กรุณาสละเวลาเข้าร่วม เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและ
ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สมพร สมุทรคุณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	3
1.4 สมมติฐานในการศึกษาวิจัย	3
1.5 ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย	4
2. กฎหมายอาญากับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในประเทศไทย	5
2.1 ประวัติและการกำหนดโทษทางอาญาของกฎหมายลิขสิทธิ์ในประเทศไทย	5
2.1.1 ประกาศหอสมุดชิรญาฬ ร.ศ.111	5
2.1.2 พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ร.ศ.120	6
2.1.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พ.ศ.2474	8
2.1.4 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2521	9
2.1.5 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537	10

2.2	นโยบายการกำหนดโทษทางอาญารัฐประหารละเมิดสิทธิ	11
3.	สภาพบังคับของพระราชบัญญัติสิทธิ พ.ศ.2537 กับหลักกฎหมายอาญาทั่วไป	17
3.1	เหตุผลที่ต้องมีสภาพบังคับทางอาญานกฎหมายสิทธิของไทย	17
3.1.1	ความจำเป็นตามพันธกรณีระหว่างประเทศ	17
3.1.2	ทฤษฎีการลงโทษทางอาญา	19
3.2	หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดทางอาญา	23
3.3	ลักษณะความผิดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสิทธิ พ.ศ.2537	34
3.3.1	ความผิดฐานละเมิดสิทธิขั้นต้น	35
3.3.2	ความผิดฐานละเมิดสิทธิขั้นรอง	37
3.3.3	การละเมิดสิทธิที่เป็นการกระทำเพื่อการค้า	38
3.4	การลงโทษจำเลยในคดีละเมิดสิทธิตามพระราชบัญญัติสิทธิ พ.ศ.2537	43
3.4.1	บทกำหนดโทษตามกฎหมาย	43
3.4.2	แนวบรรทัดฐานของศาลในการลงโทษจำเลยในคดีละเมิดสิทธิ	54
3.5	ความรับผิดชอบของผู้ละเมิดสิทธิตามบทบัญญัติพิเศษ	56
3.5.1	การแบ่งเงินค่าปรับที่ศาลกำหนดไว้ครั้งหนึ่งให้แก่เจ้าของสิทธิ	57
3.5.2	การให้ทรัพย์สินที่เป็นการละเมิดสิทธิตกเป็นของเจ้าของสิทธิ	66
3.5.3	การเพิ่มโทษเพราะกระทำผิดซ้ำ	70
3.6	ความไม่เหมาะสมของความผิดฐานละเมิดสิทธิที่ไม่เป็นการกระทำเพื่อการค้า	73
4.	ความผิดฐานละเมิดสิทธิและโทษของกฎหมายสิทธิในต่างประเทศเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติสิทธิ พ.ศ.2537	77
4.1	ความผิดฐานละเมิดสิทธิและโทษของกฎหมายสิทธิต่างประเทศ	79

4.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	79
4.1.2 ประเทศอังกฤษ	82
4.1.3 ประเทศญี่ปุ่น	87
4.2 ข้อเปรียบเทียบของความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์และโทษของกฎหมายลิขสิทธิ์ ต่างประเทศกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537.....	90
4.3 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการละเมิดลิขสิทธิ์ ฐานความผิดและบทกำหนด โทษฐานละเมิดลิขสิทธิ์ในกฎหมายลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น และไทย	94
5. สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	100
5.1 สรุปการวิจัย	100
5.2 ข้อเสนอแนะ	104
รายการอ้างอิง	106
ประวัติผู้เขียน	111